ISSN 1451-1762

ARACS

A DÉLVIDÉKI MAGYARSÁG KÖZÉLETI FOLYÓIRATA

2003. augusztus 20.

III. évfolyam, 3. sz.

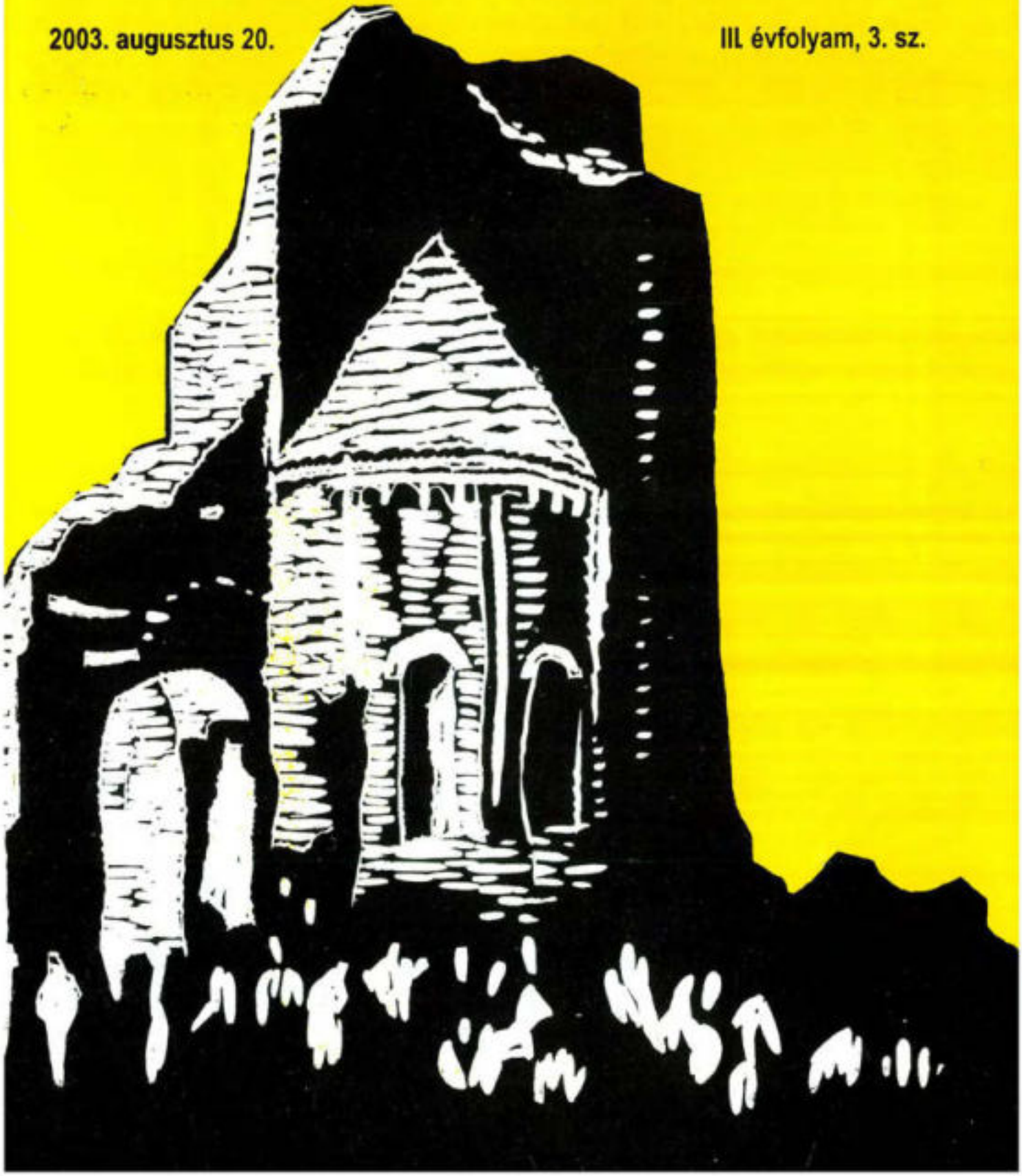

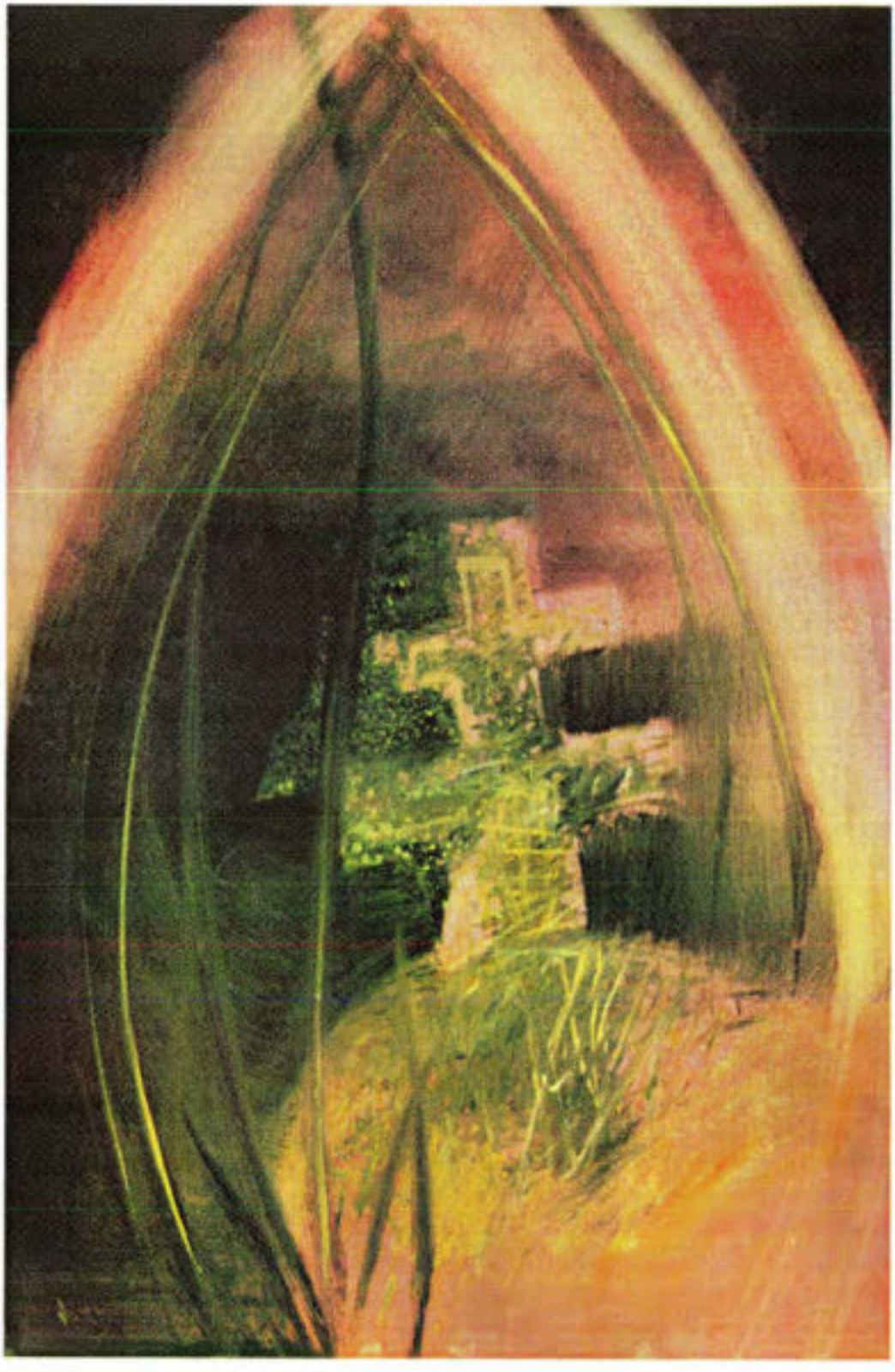

Szabó Edit: Védelem

ARACS

A DÉLVIDÉKI MAGYARSÁG KÖZÉLETI FOLYÓIRATA

2003. augusztus 20.

III. évfolyam, 3. sz.

LOGOS

TARTALOM

Szinta János: Új Szent István-legenda 5

Gubás Jenő: Tiltakozom! 6

Tomán László: Nálunk még nem múlt el a kommunizmus 8

Tomán László: Kilóg a lóláb 10

Kiss Klára: Versek 11

Vajda Gábor: Autonómia és szolgalelkűség 12

Szloboda János: Eurorégiók és magyarság 15

Vekerdi József: Regnum unius linguae 19

Hornyik Miklós: Személyes sorsközösség 23

Mirnics Károly: A magyar királyságból kiszakított utódállamokban élő magyar nemzeti kisebbségek összehasonlító története 31

Bata János: Széljegyzetek egy ország megszűnéséhez 43

B. Foky István: Tudósítás a Reménység fokáról 46

Kovács Nándor: Párhuzamos életképek 48

Msgr. dr. Géczy Tibor: Visszaemlékezéseim II. 53

Szemerédi Magda: Mindenszentek napján 63

Vajda Gábor: Titoán Kámen, avagy a gerinctelenek (II. rész) 65

Varga Zoltán füzetei 73

Kerekes József: Három kroki 78

Csorba Béla: Nem pusztán történészi vizsgálódás 81

Csorba Béla: A pontosság érdekében 85

Tomán László: Ellenkezőleg! 87

Tari István: A költő, aki közéleti szerepet vállal 89

Msgr. Tietze Jenő és Várady József: Megemlékezés msgr. dr. Géczy Tibor halálának 10. évfordulója alkalmából 90

SZINTA JÁNOS

Új Szent István-legenda

Korán felserkene Szent István király úr,
Korábban felkele a felkelő Napnál.
Felvevé köntösét, megköté saruját,
Derekát övezte fényes aranyövvel.
Kezébe is vette éles, jó gerelyét,
Övére csatolta éke jó szablyáját,
Fölkapván lovára vadászni elméne.
Körös-körben járván téres nagy mezőket,
Rendre meghajtatván sűrű nagy erdőket,
Csak nem lel vadat a maga kedvére.
Ámde „ahajt látszik egy halastó állás,
Azt is csak felveré az apró sásocska,
Aközt legelészik Csodafiú-szarvas".
Az is észbe vévén, hogy éltére törne
Szóval megszólítá István király urat:
„Ne siess, király úr, az én halálomra!
Én sem vagyok néked te vadlövő vadad,
Hanem vagyok hozzád az Istentől követ.
Külde engem hozzád a mennybéli Isten,
Az ki kivezérelt Ázsia földjéről,
S adott vala hazát, tejjel-mézzel folyót,
S erős kart is adott, hazát védelmezőt,
Hazát védelmezőt, ellenségre törőt!
De te, magyar király, más Istenre leltél,
Napkeleti Istent másra felcserélted,
Az ő oltárait földig lerombolád,
Hibátlan fehér mént nem áldozol immár,
Keresztre feszített szelíd Istent szolgálsz."
Meghallgatá István Csudafiú-szarvast,
Meghallgatá szavát, s azzal felelé:
„Meghallgattam szódat, Csudafiú-szarvas,
Most halljad meg te is az én beszédimet!
Én szegény népemet napkeleti földről
Vezérelte Isten napnyugati földre,
Rossz testvérek közül messzi idegenbe,
Idegenek közé, de kik őt imádják,
S kik az ő véréért testvérül fogadnak!"
Azzal felemelé éles ő gerelyét,
S tomporán megsújtá Csudafiú-szarvast.
Csudafiú-szarvas földre leroskadván,
Halálra vált hanggal így kezde szólni:
„Testvéred valék én, s te mégis megöltél,
Véremet ontottad, csontomat megtörted,
Meg ne csalatkozzál, nagy magyari király!
Pusztulásba ne vidd az magyari népet!
Nyugati Istennek te néped nem népe,
Idegen nemzetnek nem lészen testvére.
Néped szétszóratik ez idegen földön,
évszázadok múltán írmagja sem marad..."
Ámde így beszéle Szent István király úr:
„Szerelmes testvérem, Csudafiú-szarvas!
Engedj meg énnékem az te halálodért!
Meg kelletett halnod, az mi nemzetünkért,
Értük kellett halnod, hogy az magyar éljen,
Kinek nincs hazája immár napkeleten,
De van édes hona immár magyar földön,
Melyet erős karral minden vésztől megvéd.
Szemed fénye törvén, íme, most én látok,
S Isten kegyelméből látván prófétálok:
Vihar kerekedik keletről, nyugatról,
De Isten megóvja, nem veszik el népünk!
Fenekedhet miránk sok áldz ellenség,
Ámde Boldogasszony megóvja országom!
Az kit Isten küldött szent angyala által,
Fényes koronámat idő el nem rontja,
Évezredek múlnak, s ragyogva világol,
Mutatja az utat az magyari népnek,
Amíg azt követi, népem el nem veszhet,
S az poklok kapuja nem vész erőt rajtunk!"

GUBÁS JENŐ

Tiltakozom!*

Mint délvidéki magyar értelmiségi tiltakozom (bár tudom, hogy szélmalomharcot vívok, hisz a hatalmon lévő túllihegett lojalitásúak által minden már előre el van döntve), tiltakozom az ellen, hogy egyesek, mint a múltban már oly sokszor, az anyanyelvemből ismét „jugó-magyar nyelvet", azaz a mostani változat szerint „vajdasági magyar nyelvet" óhajtanak fabrikálni. Azon mesterkednek, hogy tagadva az egységes magyar nyelvet, a délvidéki magyarságot elválasszák az egyetemes magyar nemzettől, és ezzel a szerb nacionalista hatalmat kiszolgálva, beolvasztásunkhoz segítséget nyújtsanak.

Azzal a hazug demagógiával érvelnek ők, a „vajdasági" magyarság leghűbb védelmezői (micsoda rókalelkűség!), miszerint az a demokratikus, ha a lakosság óhaja szerint határozzák meg az egyes települések magyar elnevezéseit. Annak a lakosságnak a véleménye alapján, amelyet több mint nyolcvan éve büntetésekkel, agymosással vagy más aljas módszerekkel arra kényszerítettek (kényszerítenek még ma is), hogy a mesterségesen ránk erőszakolt, olykor magyarságunkat sértő (pl. Kničanin, Svetozar Miletić stb.) neveken nevezzük meg a szülőföldünket. Persze nem népszavazás döntése szerint (bár annak sem lenne semmi értelme), hanem a Magyar Nemzeti Tanács megválasztásánál már bevált, megtévesztett egyének véleménye alapján. Azt nyilatkozzák, miszerint "a Magyar Nemzeti Tanácsnak ... van joga magyar helységneveket megállapítani ..." Ez ellen a hazug állítás ellen tiltakozni kell, mivel az **MNT-nek nincs joga a magyar helységneveket meghatározni, erre csak a Magyar Tudományos Akadémia illetékes osztálya jogosult. Az MNT által kinevezett botcsinálta Nyelvhasználati Bizottságnak csupán arra van joga, hogy a Tartományi Végrehajtó Tanácshoz benyújtsa az egyetemes magyar nyelvben elfogadott helységnevekről szóló javaslatát.** Erre a tényre Szloboda János tanár úr és sokan mások, akik e témában illetékesebbek, már számtalanszor felhívták a figyelmet, de az MNT tagjainál ez eddig siket (de az is lehet, hogy süket) fülekre talált.

Hazug az az állításuk is, miszerint a nevek meghatározásánál nem az a fontos, "ami egyeseknek >magyarabbul hangzik< – hanem az, amit mi, vajdasági magyarok hagyományosan használunk". Azt viszont már nem közölték, hogy az utóbbi nyolcvanöt évi kisebbségi időszak hagyományára gondolnak-e vagy esetleg az ezerévesre. Mert az, hogy a magyarságukban sérült lelkű bácskossuthfalviak szégyellik falujuk nevében a Kossuth nevet, és szívesebben használják a Moravica megnevezést (talán azért, mert vele asszociálható a Kis Morava, annak ellenére, hogy semmi köze a Bácska közepén található településnek a szerbiai folyóhoz), ám lelkük legyen rajta, de sajnos ezt használja a legtöbb média, a Magyar Szó, a Szabadkai Rádió stb., vagy ha a torontálvásárhelyi VMSZ-es vezető szívesebben használja a szerb Debeljacsa nevet, hát használja, ha csak ennyire igényes az anyanyelve iránt. Hogyha Törökkanizsa lakosságának 80%-a (még az értelmiségi is, igaz elsősorban a nyelvére igénytelen) Knezsevácnak tiszteli lakhelyét, akkor ez legyen a település neve? A Magyar Szóban Kisoroszi neve Kisoroszinak van feltüntetve, mint ami nem képezi a vita tárgyát, holott **Torontáloroszi** a becsületes neve, mint ahogyan Tordának is Torontáltorda (mivel Erdélyben is van már egy Torda nevű település). Az Aracs Társadalmi Szervezet a közelmúltban a médiumokban felkínálta a Tudományos Akadémia által elfogadott a Határokon túli magyar helységnévszótár című kiadványt ingyen, és felhívta a sajtó képviselőit, hogy ezt használják, ha már engedélyezve van, a hatalomhoz hithű média mégis a nem "magyarabb hangzásút" írja és mondja.

Azt viszont már ne várják el a hatalmon lévő urak, hogy az anyanyelvüket szerető, féltő délvidéki magyarok megváljanak az egyetemes magyar nyelvtől, és egy csoport "álnyelvész" kedvéért majd "jugó-magyarul" kezdjenek el beszélni. Végső ideje lenne már annak is, hogy a Magyar Szó, a Hét Nap Bánáti mellékletének lektora és az Újvidéki Televízió újságírója végre tudomásul venné, hogy a "köszönve" és a "köszönhetően" nem azonos fogalom. Göncz Árpád nem

valaminek "köszönve", azaz üdvözölve kapott Corvinus-díjat, amint azt a TV újságírója 2003. VII. 9-én tudósította, hanem érdemeinek "köszönhetően" (jóvoltából, eredményeként).

Arról viszont biztosíthatom az MNT-ét és nyelvhasználati bizottságát, hogy az Aracs – a délvidéki magyarság közéleti folyóirata a továbbiakban is **csak a Magyar Tudományos Akadémia által elfogadott helységneveket fogja használni. Remélem, hogy minden igényes, anyanyelvét féltő délvidéki magyar is ezt teszi.** Az anyaországiak és más régiók magyarjai a korábbiakban is ezt tették, s a jövőben is ezt fogják alkalmazni. A délvidéki magyarság körében pedig ha nyolcvan évig majd ismét a magyar elnevezést használják, akkor ki fog alakulni ennek a hagyománya és nem lesz szokatlan az elnevezés. Bár léteztek és léteznek túllihegett lojalitásnak, akik szívesebben mondtak, mondanak Bratislavát vagy Noviszádot, de ennek a magyar nyelv szemszögéből nincsen semmilyen jelentősége.

A Magyar Nemzeti Tanács azzal, hogy határozatának megalkotásánál nem a Magyar Tudományos Akadémia szabályait követi, csak saját magáról állít ki elégtelen, szegénységi bizonyítványt. A Nyelvhasználati Bizottság törvényjavaslatát pedig a délvidéki magyarság előbb-utóbb el fogja vetni, a többi régió magyarsága el sem fogadja. (Esetleg csak vendéglátáskor, a hazai politikusoknak szánt udvariasság jeleként.)

Ezért tartom szükségesnek a tiltakozást.

Dr. Gubás Jenő
Szabadka, 2003. VII. 10-én.

*E szöveg megjelent a Magyar Szó 2003.07.25-i számában, a Hét Nap viszont nem volt hajlandó törölni.

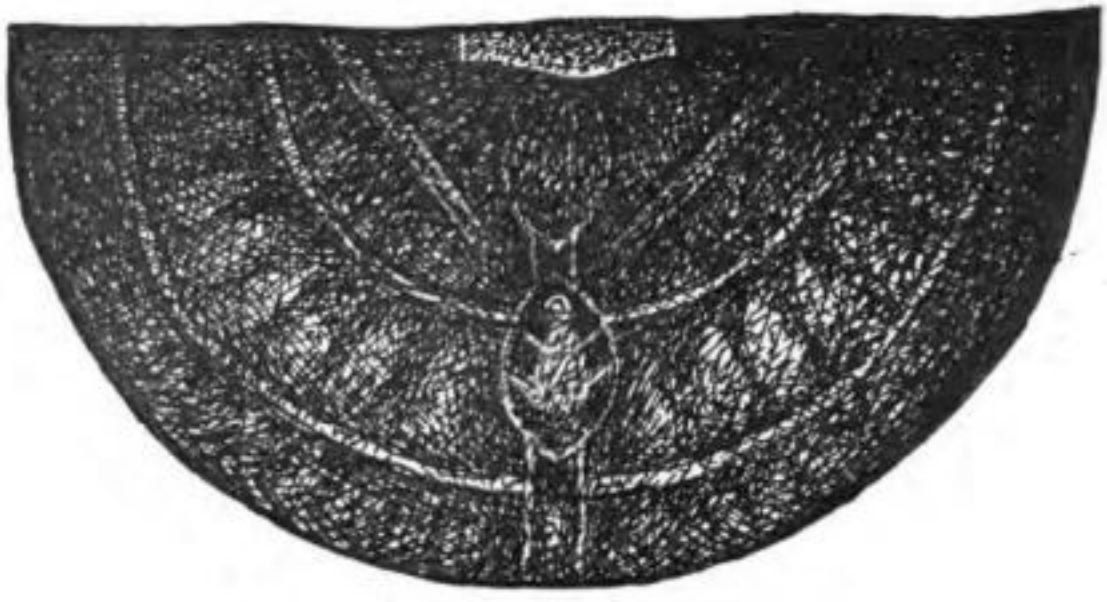

TOMÁN LÁSZLÓ

Nálunk még nem múlt el a kommunizmus

A kommunizmus elmélete és gyakorlata a kilencvenes évek elején bukott meg. Ha azonban körülnézünk a mi kis vajdasági magyar portánkon, azt látjuk, hogy az egykori kommunizmus vezetõ képviselõi nemcsak hogy nem látták be és vallották be (a megbánást nem is várjuk el tõlük) a kommunista rendszerben elkövetett tetteiket, hanem ma is, amikor valamiképpen mégiscsak demokratikus viszonyok uralkodnak a Vajdaságban, pártoktól függetlenül – hisz még egyszer nem lépnének be egy pártba sem, elég volt nekik a KSZ-tagság – vezetõ tisztségeket töltenek be. Meglepõ? Dehogy! Olyan jól beépültek a kommunista hatalom idején a társadalomba, olyan szorosan kapcsolódtak egymáshoz, hogy a demokráciában sem lehet õket kitessékelni bársonyszékükbõl. Egymás kezét fogják, egymást nevezik ki, egymást tartják a tisztségeken.

Itt van elsõsorban az újvidéki Magyar Tanszék vezetõje, aki tagja volt az egykori VDNSZSZ elnökségének (a joghurtforradalom buktatta meg), de Miloševićék alatt végig tanszékvezetõ volt. A Híd fõszerkesztõjeként foglalt el elõször magasabb irodalmi tisztséget, errõl a lépcsõfokról került a Forum Könyvkiadó élére, onnan egy ugrással ült be a Forum vezérigazgatói székébe. De ez még hagyján. Az illetõnek azonban nem kis része volt abban a tisztogatásban, amelyet annak idején a Magyar Tanszéken végeztek; de Forum-beli szereplésekor is kitett állásából egy személyt, mert – micsoda halálos bûn! – egy pártkiadványban tévesen írt egy számot. Igazgató-fõszerkesztõ korában két könyv megjelenését akadályozta meg, magyarán: betiltotta õket. A legutóbbi tanszéki honosítási ügyben csak a háttérben állt, de valószínûsíthetõ, hogy minden az õ sugallatára történt, elvégre õ a tanszékvezetõ, aki nemcsak nem érzi, hogy eljárt az ideje, hanem még magas tisztséget is vállalt a MNT-ben.

Az 1934-ben alapított, és 1936-ban kommunista kézbe került Híd ma is megjelenik, sõt azt képzeli magáról, hogy a fénykorát éli. Igaz, hogy Belgrádban is megjelenik még a Borba, amely egykor a JKP, majd a JDNSZSZ lapja volt, de kell-e nekünk, vajdasági magyaroknak olyan lap, mint a Híd? Itt mutatkozik meg, amit a bevezetõben mondtam: a (volt) kommunisták jól beépültek a társadalomba, egymás kezét fogják, s ezért nem hagyják a Hídat sem, ha már más lap nem lehet az övék. Van a Híddal kapcsolatban még mondanivalónk. Mostani fõszerkesztõjét 1984-ben nevezték ki erre a tisztségre – tagadhatatlanul az akkori KSZ beleegyezésével, jóváhagyásával -, alkalmasint az Illyés Gyula ellen pár hónappal azelõtt írt förtelmes cikke jutalmául. S mi történik ebben a vajdasági magyar irodalomban? A fõszerkesztõ – habár majd két évtizede áll a lap élén, 1992 óta pályázat, kinevezés, megválasztás nélkül, csupán feljebbvalójának beleegyezésével – továbbra is szerkeszt, mi több, érdekes paradoxonként: a saját igazgatójának a fõnökeként, s azt is megtûri, hogy a folyóirat készítésében egy kéttagú (!) szerkesztõbizottság segítse, amelynek tagjai egymás sógorai. Egyedülálló eset a világirodalomban! De a fõszerkesztõ múltjához tartozik szerepe a tanszéki tisztogatásokban, amelyekrõl a fentiekben már megemlékeztünk. Tegyük hozzá azt is, amit a fõszerkesztõ 1956-ban nagy hangon hirdetett: „Eszméink (tudnivaló, milyen eszmékre gondolt a nyilatkozó – T. L.) jóval túl vannak már azon, amit Nyugatról lehetne importálni." (A nyilatkozat többi, velejéig kommunista-sztalinista mondanivalója nem érdemli meg, hogy itt idézzük.)

Hogy irodalmunk mennyire a volt kommunisták kezében van, bizonyítja a Forum Könyvkiadó esete. Újból az a személy áll az élén, aki egyszer (a kommunista idõben) már vezette a céget, persze mint ún. megbízható káder, aztán a Forum-ház vezérigazgatója lett – ugyancsak erõsen pártalapon -, majd az egész Milošević-korszakot végig-vezérigazgatóskodta – lévén Miloševićéknál is megbízható káder, hisz tagja volt a Šipovac-féle Tartományi Pártvezetõségnek -, s amikor lejárt a megbízatása, s megüresedett a kiadó igazgatói posztja, azt is megpályázta, s szerencséje volt, ismét õt választották meg igazgatóvá. Így lett a Híd egykori szerkesztõjébõl elõször a Forum Kiadó igazgatóhelyettese, majd igazgatója, ezután a Forum-ház vezérigaz-

gatója – mindez a mindenható és mindenre figyelő párt áldásával -, s most újra – kinek az áldásával? – a Forum Kiadó igazgató-főszerkesztője, aki egyedül vezeti a kiadót, egyedül főszerkeszt, egyedül szerkeszt, s csak adminisztratív személyeket vesz fel, akiknek nincs is beleszólásuk a könyvkiadásba. Ezenkívül – de nem utolsósorban – a mai igazgató előző igazgató korában feloszlatta az Alkotók Gyűlését, a vajdasági magyar írók és művészek egyetlen demokratikus testületét, hogy senkinek se betekintése, se beleszólása ne legyen a könyvkiadásba.

Van a Forumnak egy ritkán megjelenő folyóirata, a Létünk, amely Rehák László halála után gyakran cserélt főszerkesztőt. Legújabban pályázat nélkül egy olyan személy lett a főszerkesztő, aki már nyugalomban van, előtte azonban ragyogó pályát futott be: volt a Forum Könyvkiadó igazgatója, a Forum-ház vezérigazgatója, a JSZSZK Képviselőházának képviselője, a külügyi bizottság tagja, majd egy távoli országban nagykövet. Pályáját a Forum Nyomda igazgatójaként fejezte be, mint aki más sem lehet, mint igazgató. Tegyük hozzá, hogy az illető természetesen a JKSZ megbízható tagja volt, ódát, majd siratóénekeket írt Titóról. Tudni kell róla azt is, hogy valaha, igazgató korában, szerkesztette a szerbhorvát-magyar jogi szótárt, amely azonban, tudomásom szerint, a mai napig nem jelent meg, de erről – alulírott kivételével – mindenki elfeledkezett, sőt a szerzőt elküldték messzi vidékre nagykövetnek, hogy elfelejtse a jogot is meg a szótárt is. Egyébként a Létünk főszerkesztője sem véletlenül lett az illető. Ugyanis a Forum Kiadónak, a Létünk kiadójának a jelenlegi igazgató-főszerkesztőjét a Létünk mostani főszerkesztője tette meg annak idején igazgatóhelyettesnek. Jó tettért jót várj – tartja a közmondás. És így is van.

Van, de legalábbis volt nálunk egy nyelvművelő egyesület. Előadásokat tartottak, nyelvművelő lapmellékletet adtak ki, egyszóval működtek. Aztán kitört a balhé, mert a kommunista illetékesek a nyelvművelést nacionalista elhajlásnak minősítették. Lett is nagy zrí. Leváltások, kivágások, büntetések... A megoldás az lett, hogy egy olyan személyt ültettek a VMNYE elnöki székébe, akiről tudták, hogy nem is annyira működtetni, mint inkább elsorvasztani fogja a vajdasági magyar nyelvművelő mozgalmat. Úgy is lett. Habár ez évtizedekkel ezelőtt történt, az akkor elnökké ütött személy ma is elnököl, de a VMNYE-ből már csak egy ún. Társaskör maradt, amelybe nyugdíjas bácsikák és nénikék járnak, hogy elmúlassák a szerda délutánt. Ez minden, ami a szépreményű VMNYE-ből maradt. És élén még mindig az áll, akinek a feladata a szervezet megfojtása volt, s amit mint jó párttag, teljesített is. Mellékesen megjegyzem, hogy az illető volt annak az újvidéki iskolának az igazgatója, amelyben az ún. kétnyelvű tanítás folyt (egy kicsit szerbül, egy kicsit magyarul). Ez nem egy nemzedéknek a nyelvtudását tette tönkre. De ő továbbra is elnököl.

Nem különb a helyzet a jobb sorsra érdemes újvidéki tévé magyar szerkesztőségében sem. Annak az élén a Kommunista című hetilap egykori főszerkesztője áll. (Előtte mint megbízható káder a Képes Ifjúság főszerkesztője volt). Olyan is a tévéműsor, amilyen a főszerkesztője. Nézhetetlen. De ő ma is megbízható. De kinek?

Hát így állunk a vajdasági magyar kultúrában. Vezetik a letűnt rendszer és ideológia elkötelezettjei. A világon tehát Kínán és Észak-Koreán kívül már csak a vajdasági magyar kultúrában uralkodnak a kommunisták.

TOMÁN LÁSZLÓ

Kilóg a lóláb

Természetesen eszem ágában sincs vitatkozni egy olyan dogmatikus pártfunkcionáriussal, mint Csorba Béla, néhány dolgot azonban le kell szögeznem Félszeműek között vak a király című (Aracs, III. évf. 2. sz. 5. o.) írásával kapcsolatban.

Legutóbb 1951 tavaszán írt ellenem Csorbáéhoz hasonló – vagy még rosszabb – hangú cikket (A soviniszta Tomán László) egy Borsos István nevű ifjúkommunista, alkalmasint pártjának, a JKP-nek utasítására. Csorba sem az egyéni nézeteit fejti ki említett cikkében, hanem pártjáét, a VMDP-ét. Csorba 1951-ben egyéves sem volt, tehát nem rázhatott kezet Borsossal. Én akkor föl sem vettem a támadást, pedig állásvesztéssel járt. Nem veszem fel Csorbáét sem. Nincs mit vesztenem.

Csorba az említett kommunista gyakorlatot folytatja, nem is csoda, hiszen pártvezére régi kommunista tisztségviselő volt. Tanulhatott tőle, tanult is.

Egészen nyilvánvaló, hogy Csorba cikkének nem az volt a célja, hogy vitatkozzék, hogy valakit valamiről meggyőzzön, hanem hogy engem ledorongoljon. Volt hasonlóban részem Rehák László, Olajos Mihály részéről, mégsem ijedtem meg, pedig azok jelentősebb potentátok voltak, mint Csorba.

Csorba egész írásából kilóg a lóláb: a VMDP-t védi, szó sincs írásában valamilyen objektív álláspontról. Felteszem a kérdést úgy is mint az Aracs szerkesztőbizottságának tagja: szüksége van folyóiratunknak ilyen pártpropagandára?

Csorba egy adattal is mesterkedik. Azt mondja, hogy „... a VMDP a körülbelül 100 000-re becsült (!) leadott magyar szavazatoknak egyharmadát szerezte meg, s ez olyan arány, amit a demokrácia játékszabályai szerint mindenütt (!) respektálnak". Nem kívánok találgatásokba bocsátkozni, nincsenek adataim a szavazatok számáról (Csorba is csak „becsül"), azt azonban tudom, hogy a VMDP-nek a Vajdasági Képviselőházban egy (azaz egy) képviselője van, ezenkívül Temerin önkormányzatában néhány képviselője. (Most szereztek még egyet Csantavéren.) Nincs ereje ennek a pártnak, hogy meghódítsa a választókat, elegük van a perszonális autonómia nevű abszurdum évek óta tartó szajkózásából.

A magyar választói névjegyzékről sem kívánok vitatkozni, az is olyan dogma, mint a perszonális autonómia. Egyébként: próbálják meg létrehozni mind a kettőt, majd meglátjuk, milyen sikerük lesz.

Csorba a VMDP magyar tanszéki képviselője, s írásában is kioktatóan, fennhéjázóan viselkedik. Mivel egy olyan álpolitikusnak a szószólója, aki mint politikus kétszer is megbukott (egyszer a kommunizmusban, egyszer a többpártrendszerben), nem is kell komolyan venni érvelését, szövegelését.

Mögöttem, ellentétben Csorba Bélával, sem 1951-ben, sem most nem állt, illetve áll párt vagy valamilyen más szervezet, ezért tudtam és tudok pártatlan, elfogulatlan lenni. Nagyon remélem, hogy a Csorba említette „paranoiás rémálom" nem fog megvalósulni, akár lesz külön magyar választói névjegyzék (és ha lenne, mit kezdenénk vele?), akár nem. Azt azonban megjegyzem, sőt hangsúlyozom, hogy a magyar választók szavazataival senkinek sincs joga machinálni.

Újvidék, 2003. június 20-án

KISS KLÁRA

Versek

FÉMÉLETBEN

Hatalmas vágóhidak.
Állatokká öltöztetett emberek:
küzdenek a túlélésért.
Itt!
A meddő nők is
bánat gyermekét szülik,
hogy gyökereken rágódjanak.
Itt!
Örökös kárhozatban
pénzben formált értékünk tudata.
Döbbenetünk undorként
válik betegséggé,
úgyhogy nem is lelki,
csak féméletet élhetünk.

MENEKÜLTEK

Új játék régi emberekkel.
Leesik fájáról a gyerek,
karok özvegyen morognak.

Háború dúlt e gerinctelen országban.
Sírok, sírók mindenfelé.

Szétszéledtünk.
Kartonházakba bújtatva
csüngünk a tehetetlenség keblén.
Új anyánk alattomosságát
megáldottakként nyugalommal viseljük.
Csak imánk ad álmot az álmatlanságban.
Csak a rongyban járók vigasza.